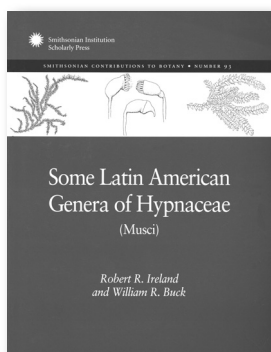

Recenzja

R. R. IRELAND, W. R. BUCK. 2009. **Some Latin American genera of Hypnaceae (Musci)**. Smithsonian Contribution to Botany Number 93. 91 str., 37 ryc. Miękką oprawa, format 27,8 × 21,3 cm. Smithsonian Institution Scholarly Press, Washington, D. C. Cena: nie podano. ISSN 0081-024X.

Obok *Sematophyllaceae*, *Hypnaceae* (roketowate) należą do najbogatszych w gatunki rodzin mchów bocznozarodniowych, liczącą około 850 gatunków zaklasyfikowanych do 65 rodzajów. Dane te odnoszą się tradycyjnej koncepcji tej rodziny w systemie Fleischera-Brotherusa, bowiem w ostatnich latach podejmowane były próby jej rozbicia na kilka mniejszych rodzin, np. *Pylaisiaceae* czy *Pylaisiadelphaceae* oraz przeniesienia rozmaitych rodzajów do innych rodzin. Spowodowało to spory chaos i zamieszanie w taksonomii, ale nie przyczyniło się bynajmniej do opracowania precyzyjnej klasyfikacji mchów hypnoidalnych, które najogólniej mówiąc charakteryzują się krótkim, podwójnym żebrzem lub jego brakiem i zwykle sierpowato zgiętymi liśćmi z dobrze wykształconą grupą komórek skrzydłowych. Mchy te mają kosmopolityczne rozmieszczenie, ale największą różnorodność wykazują na półkuli północnej i w tropikach. O ile w Holarktyce rodzina *Hypnaceae* jest względnie dobrze poznana pod względem

systematycznym, to znajomość tropikalnych roketowatych jest znacznie gorsza, a kilka dużych rodzajów nie doczekało się w ogóle nowoczesnych rewizji taksonomicznych. Lukę tę w pewnym stopniu wypełnia omawiane opracowanie rodziny *Hypnaceae* w Ameryce Łacińskiej.

Autorzy przyjęli tradycyjne ujęcie rodziny *Hypnaceae*, chociaż W. R. Buck jest współautorem próby rozdzielenia jej na mniejsze rodziny. W Ameryce Łacińskiej wyróżniają oni 21 rodzajów ale, niestety, 4 z nich, największe i najtrudniejsze pod względem taksonomicznym (*Ectropothecium*, *Mittenothamnium*, *Vesicularia* i *Chrysohypnum*), nie są uwzględnione w niniejszej pracy. Zbadane rodzaje liczą w sumie 35 gatunków, a samo opracowanie przygotowane jest w stylu przyjętym w serii *Flora Neotropica Monograph*, więc przypuszczalnie po uzupełnieniu o brakujące rodzaje zostanie opublikowane raz jeszcze w tej monograficznej serii.

W Ameryce Łacińskiej najbogatszym z badanej rodziny jest rodzaj *Isopterygium*, który liczy 8 gatunków, podczas gdy aż 8 rodzajów (*Ctenidium*, *Elmeriobryum*, *Herzogiella*, *Phyllodon*, *Platygyrium*, *Rhacopilopsis*, *Irelandia* i *Puiggariopsis*) jest reprezentowanych przez pojedyncze gatunki, z których dwa ostatnie są endemiczne dla neotropików. Z pozostałych rodzajów *Pseudotaxiphyllum* i *Taxiphyllum* liczą po 4 gatunki, *Pylaisia* – 3, a *Ctenidium*, *Elmeriobryum*, *Herzogiella*, *Platygyriella* i *Syringothecium* są bitypowe. Wszystkie rodzaje i gatunki są szczegółowo opisane, ale tylko 21 gatunków opatrzonych jest rycinami kreskowymi. Opisom towarzyszą dyskusje taksonomiczne, a dla gatunków podane są informacje o siedliskach, zasięgu pionowym, rozmieszczeniu geograficznym, które przedstawione jest także na mapach punktowych oraz publikowanej ikonografii. Wszystkie akceptowane nazwy rodzajowe i gatunkowe są typizowane, podobnie jak nazwy uznane za synonimy, a kilka lektotypów zostało po raz pierwszy wskazanych w tym opracowaniu. Obszernie dyskutowane są też gatunki wykluczone oraz wątpliwe, dla których nie odnaleziono typów nomenklatorycznych. Opracowanie nie zawiera żadnych nowości taksonomicznych. Jest to kolejna wartościowa publikacja obu autorów, szczególnie ważna, gdyż niektóre gatunki z tej rodziny są pospolite w neotropikach. – RYSZARD OCHYRA, ul. Fryderyka Zolla 39, 30-898 Kraków, Polska.